

PROGRAM PODPORY
ČESKÉHO
KULTURNÍHO
DĚDICTVÍ
V ZAHRANIČÍ

Závěrečná zpráva o působení učitele u krajanů

Školní rok: 2021/22

Destinace (země, místo): Rumunsko - Svatá Helena, Gernik, Nová Moldava

Jméno, příjmení: Mgr. Klára Jíchová

Škola a výuka:

Základní škola Jana Amose Komenského Svatá Helena – 9 dětí ČJ (2. – 8. třída), 6 dětí hudební výchova, 6 dětí výtvarná výchova

Základní škola Gernik – 7 dětí ČJ (1. – 7. třída) a výtvarná výchova

Scoala gimnaziala Moldova Noua – 5 dětí ČJ (3. – 9. třída)

Zájmová činnost:

Doučování češtiny Helena i Gernik – 2 děti 1. stupeň

Čeština pro vážné zájemce – Helena 2 mladí dospělí, Gernik 4 mládež

Pěvecký sbor Gernik – 7 dětí a 1 dospělý

Pěvecký sbor a hudební soubor Helena – 12 dětí ZŠ, 4 mládež SŠ, 1 dospělý

Houslový soubor Helena – 2 děti ZŠ, 2 dospělí

Divadelní soubor Helena - 12 dětí ZŠ a 4 mládež

Kostelní sbor Helena – 13 dospělých, 2 mládež

Kostelní sbor Moldava – 13 dospělých

Filmový klub Helena – 14 dětí a mládeže

Dále jsem koordinovala řadu kroužků, které realizovali stážisté programu Erasmus+ a další zájemci: doučování češtiny, hra na flétnu, hra na klavír, hra na trubku, hra na ukulele, angličtina pro děti, angličtina pro dospělé, angličtina pro mládež, výtvarný kroužek.

Výuka češtiny

Při výuce češtiny na Heleně a Gerniku nadále používám pracovní sešity zejména nakladatelství Taktik a také pomůcky, které sama vyrábím. Velmi se mi v letošním roce osvědčilo pracovat s texty sms a dalšími reálnými texty pocházejícími z destinace, na nichž si se studenty ukazujeme

typické chyby a přepisujeme je do spisovné češtiny. K práci s textem a literárním textem používáme materiály nakladatelství Šafrán a zejména vlastní beletrii – ve školní knihovně máme k dispozici řadu velmi kvalitních titulů ve více exemplářích a nadále se tento fond narůstá. Jedná se totiž o typický sponzorský dar, který sem na mé doporučení dostáváme od turistů a přátel Banátu. V hodinách psaní pracujeme s materiály nakladatelství Šafrán, publikacemi R. Nekudy a dalších a věnujeme se vlastní tvorbě. Výuku doplňujeme jazykovými hrami včetně jazykových her deskových či kartičkových, kterých tu vlastníme řadu.

V Moldavě vytvářím vlastní pracovní listy dle zájmu žáků, které doplňujeme jazykovými hrami a dalšími pomůckami.

Na češtině pro vážné zájemce hrajeme jazykové hry a zejména pracujeme s populárně naučnými texty metodami kritického myšlení.

Na doučování pracujeme s pracovními listy, které konkrétním dětem na míru ve svém volném čase připravuje Alžběta Muroňová, působící v Eibentahlu, která za dětmi také pravidelně sama zajíždí.

Průběh dalších aktivit kromě výuky češtiny

Při výtvarné výchově přišly letos na řadu tyto činnosti – malba, modelína, vánoční dárky z papíru či těsta, plakáty na vánoční besídku, keramika, ilustrace povídek, kresba tuší, obrázky z barevných papírů, jednoduché origami atd.

Při hudební výchově se věnujeme zpěvu českých písní, nácviku nových, hře na Orffovy nástroje, rytmickým cvičením a dramatickým hrám.

V divadelním soboru jsme se věnovali práci s hlasem, uvolněním a nácviku představení *Polednice pro Den českého jazyka* a *Vánoční příběh* pro vánoční besídku.

V houslovém souboru jsme se věnovali zdokonalování techniky hry na housle a komorní souhře. Průběžně jsme pracovali na 4 skladbách, o Vánocích jsme poprvé vystoupili veřejně.

Ve všech pěveckých sborech jsme se věnovali nácviku vybraných písní na festivaly a další vystoupení. Práci s dynamikou, výrazem, výslovností, držetím těla, rytmem.... S doprovodnými muzikanty jsme vymýšleli aranže a trénovali vlastní hru.

Průběh školního roku a velké akce

Nový školní rok s dětmi zahajujeme plavbou lodí na ostrovy divokých koní u Moldavy. Jedná se o velmi úspěšný výlet sponzorovaný Petrem Hružou.

Domlouvám si rozvrh zájmových kroužků a zejména se věnuji první stážistce programu Erasmus+, která tu s námi celý semestr pobývá, Kateřině Žádníkové. Ladíme její pracovní harmonogram (práce ve škole, doučování, odpolední kroužky, korektury, úklid obsáhlé helenské školní knihovny).

S dětmi, mládeží a kolegy A. Gajdzicou a S. Havlem intenzivně připravujeme nové číslo časopisu Český Banát 2/2021; děti píší zprávy o proběhlých akcích.

Většinu volného času ovšem věnujeme nácvičku hudebního pásma na Den českého jazyka v Baile Herculane. Uskuteční se o prvním říjnovém víkendu, a kromě muzicírování představíme i naši dramaturgii Erbenovy *Polednice*, již se k mé velké radosti dobrovolně účastnili i někteří bývalí žáci školy.

Na přelomu října a listopadu jsou vyhlášeny celostátní dvoutýdenní covidové prázdniny, což přivítáme s povděkem, protože nemocné jsou všechny děti na Heleně a já si v daném čase odbudu svou dvoutýdenní covidovou karanténu. Intenzivně pracuji na dokončení knihy Češi ve světě – příběhy a časopisu Český Banát 2/2021.

S mládeží ze Svaté Heleny se zapojujeme do projektu Post bellum Příběhy našich sousedů – vybíráme vhodného pamětníka, připravujeme se na natáčení, natáčíme a materiál následně zpracováváme, aby byl umístěn na stránkách Post bellum.

Od listopadu trénujeme na předvánoční besídce. Na Gerniku na Mikulášskou připravíme hudební pásmo českých koled, zpívaných a hraných na flétny a vánoční básničky. Předvánoční besídku na Svaté Heleně obohatíme prvním veřejným vystoupením pětičlenného houslového souboru, pásmem koled a vánočním divadlem. Nácvičku i produkce se účastní i středoškoláci.

S kolegou Gajdzicou zajišťujeme nákup funkčních dáreků jak do vánočních balíčků, tak za peníze z dětské akce, která se neuskutečnila (tábor pro výherce olympiád – nové stany pro jednotlivé školy).

Před Vánoci také završuji celoroční práci na výrobě informačních panelů pro Český dům, etnografické muzeum na Gerniku. Zpovídám pana knihovníka Merhauta, jeho odpovědi zpracovávám, nechávám hodnotit spřízněnou památkářkou, zajišťuji rumunský překlad, korektury, grafické zpracování a výrobu.

Zároveň nechávám předělat, respektive nově vyrobit i cedule na kamínku a škole na Svaté Heleně, na nichž i mí žáci identifikovali velkou řadu chyb.

V zimě uvítáme nové stážistky programu Erasmus+, a sice Pavlu Karešovou a Anetu Veselou. Budou se věnovat zájmové činnosti s dětmi, doučování dětí, a dále práci na kuchařské knize na Svaté Heleně, knížce pana Rocha, korekturám, práci na nové publikaci a nové sklepní expozici pro Český dům Gernik. Pavla Karešová o Velikonocích plánovaně odjíždí a nahrazuje ji Anna Josefína Nováková.

Práci na publikaci pro Český dům Gernik zahajují na podzim a věnují jí mnoho podzimních a zimních víkendů. Bude se jednat o katalog nejzajímavějších exponátů, tzn. tradičních předmětů denní potřeby, s profesionálními fotografiemi, podrobným popisem a zejména zachycením autentických zkušeností a příhod pamětníků, které se k danému předmětu váží. Její dokončení a rozšíření je pak od jara v režii stážistek. Publikace bude dokončena na podzim.

Novou sklepní expozici v Českém domě Gernik týkající se svátků a životních mezníků plánujeme společně s místním knihovníkem, farářem a ředitelem ZŠ. Realizace naší koncepce se opět chopí stážistky. Expozice bude dokončena na podzim.

Vydání kuchařské knihy ze Svaté Heleny je součástí plánované oslavy 200 let od příchodu prvního českého osadníka do regionu. Spolu s místními ženami vymýšlíme její koncepci a vlastní realizace se opět ujmu stážistky, kniha bude dokončena na podzim.

V zimě jsem iniciovala vznik pracovní skupiny českých vědců nejrůznějších oborů z českých univerzit a dalších pracovišť, abychom společně naplánovali a realizovali další projekty související s nadcházejícími oslavami – multioborovou publikaci o Svaté Heleně, naučnou stezku Svatou Helenou a okolím a expozici v plánovaném muzeu. V současné době jsou rozděleny úkoly a postupné dokončování projektů bude probíhat na podzim a v příštím roce.

Na konci února prošel Svatou Helenou náš malý masopustní průvod s živou muzikou a maskami.

V březnu se na Svaté Heleně konalo pro české sedmáky a osmáky župní kolo olympiády v českém jazyce. S kolegou A. Gajdzicou jsme připravili cvičná i originální zadání a pak děti v dubnu doprovodili na státní kolo v Oradey.

V dubnu se také na Svaté Heleně konal kurz první pomoci pro děti a další zájemce s medikem Vojtěchem Kodlem. Za organizaci děkujeme naší stážistce Pavle Karešové.

Rovněž proběhly již tradiční úklidové akce Uklidme Český Banát!

K vydání jsme s A. Gajdzicou a S. Havlem připravili další číslo časopisu Český Banát 1/2022, přinášející aktuality a rozhovory z regionu a články zaměřené na turisticky atraktivní prvky českých vesnic v Rumunsku a Srbsku. Na tvorbě příspěvků se podílely i děti a korektury zajistila naše stážistka.

V dubnu se v Českém centru v Bukurešti konal křest časopisu POC!, obsahující komiks Butelca/Pulliterka, jehož scénář vznikl v hodinách češtiny na Svaté Heleně. Slavnostního večera se účastnili i dětští autoři.

Celé jaro se věnuji přípravě naučné stezky na Gerniku. Památkářka Hana Pavelková mi posílá své studie o jednotlivých aspektech tradiční gernické architektury, já je přepisuji do populárnějšího jazyka a spolu diskutujeme výslednou podobu textů včetně fotografií. Zajišťuji korektury, překlad do rumunštiny, grafiku. Práce bude slavnostně završena otevřením naučné stezky Poklady Gerniku v říjnu t. r.

V květnu se pod patronací UDSCR koná na Svaté Heleně Soutěž z českého jazyka pro děti 2.–6. třídy a středoškolskou mládež. Testy ve čtyřech kategoriích (první stupeň, druhý stupeň, střední škola, začátečníci) připravujeme s kolegou A. Gajdzicou, v předstihu ostatním učitelům doručujeme i cvičné verze.

Na konci května absolvujeme s dětmi ze všech českých vesnic velmi srdečnou oslavu Dne dětí v Eibenthalu pod patronací UDSCR. Čekají nás sportovní aktivity připravované spřátelenými školami z ČR a společný oběd.

V červnu nás podobně jako loni na Svaté Heleně navštíví skupina českých skautů, abychom spolu s dětmi z dalších českých vesnic společně sportovali na souši i na vodě.

Závěr června tradičně patří Festivalu kostelních pěveckých sborů, tentokrát na Šumici. Dvouhodinové přehlídce, které se účastním se sbory ze Svaté Heleny a Nové Moldavy, předchází mnohatýdenní příprava – výběr písní, případně jejich přebásnění, úprava hudby, aranže, nácvik s muzikanty, zkoušky se zpěváky. Toto období je pro mě tradičně velmi obohacující, protože se každodenně scházím s mnoha dospělými krajany.

V létě nás čekají následující akce:

- Týdenní výlet s krajařskými dětmi z českých vesnic do ČR, účast na výuce ve spřátelené NZŠ Liteň, výlety, stanování, návštěva Prahy
- Dětský letní tábor U Petra poblíž Gerniku s Ligou lesní moudrosti – tradiční letní tábor se spaním ve stanech, vařením na ohni a koupáním v potoce uprostřed nádherné přírody
- Krajařský festival 6. 8. na Bígru – největší krajařská akce pod patronací UDSCR, na kterou chystáme taneční a hudební vystoupení
- Setkání rodáků na Gerniku a Posvícení Svatá Helena
- Krajařský den na Festivalu Banát – který opět obohatíme naším vystoupením

Spolupráce

Velmi oceňuji, že spolupráce s mými nejbližšími spolupracovníky funguje dobře. Jedná se o mé kolegyně na ZŠ na Svaté Heleně Sofi Štěpničkovou a Esterku Pecovou, dále předsedu místního sdružení UDSCR na Svaté Heleně Petra Hružu, Marii Boudovou v Nové Moldavě, Josefa Boudu, ředitele ZŠ a předsedu MO UDSCR v Gerniku, Josefa Merhauta, knihovníka a správce Českého domu v Gerniku, Josefa Přeloučka, faráře v Gerniku. A pak mé kolegy učitele u krajanů Alexandra Gajdzicu a Stanislava Havla a v neposlední řadě Štefana Boudu, předsedu UDSCR Banát Jih. Velmi blízkými spolupracovnicemi mi letos byly stážistky programu Erasmus+, většinou studentky magisterského studia bohemistiky na FFUK, jejichž zapojení v destinaci jsme v tomto školním roce zahájili, konkrétně Kateřina Žádníková, Pavla Karešová, Aneta Veselá a Anna Josefína Nováková. Dále jsem v letošním roce spolupracovala s následujícími:

Claudia Sembera – školský odbor UDSCR, příprava Soutěže z českého jazyka a koordinace dalších projektů

Československý ústav zahraniční – koordinace sponzorských darů

Post bellum – pro štáb dokumentaristů domlouvám osobní i pracovní zázemí na Svaté Heleně, pomáhám jim navázat kontakt s vhodnými pamětníky.

Eva Mikulášková, Post bellum, Příběhy našich sousedů – koordinace zapojení našich dětí do projektu

CK Kudrna – jejich klienty provázím po školách, beseduji s nimi místní situaci, komunikuji se zájemci o sponzoring či spolupráci.

S řadou soukromých dárců diskutuji o vhodných darech pro místní školy – osvědčují se nám kvalitní výtvarné pomůcky a kancelářské potřeby dle mého výběru, sady knih kvalitní dětské beletrie (stejný titul v několika exemplářích).

Liga lesní moudrosti ČR – průběžná celoroční příprava dalšího dětského letního tábora a koordinace vlastní akce v místě.

Čeští učitelé z Rumunska a Srbska spolu s visitbanat – každotýdenní online schůze, sdílení zkušeností, tvorba časopisu Český Banát, organizace Uklidme český Banát, uvádění řady nápadů do praxe

Ivo Fík Dokoupil, Člověk v tísní – mohu s ním konzultovat řadu témat

Etnoložka Kateřina Fuksová – konzultace mé práce (gernické a helenské muzeum, naučné stezky, brožury)

Hana Pavelková, Národní památkový ústav – společná práce na informačních panelech pro naučnou stezku Gernik.

Cosmina Vlasta Munteau, fotografka – fotografování exponátů v českém domě Gernik pro chystanou publikaci.

Jana Vlková, výtvarnice a grafička – příprava pozvánek a pamětních listů na oslavy 200 let založení Svaté Heleny; další propagační materiály pro muzea

Jana Baladová, grafička – grafika časopisů, grafika informačních panelů, naučné stezky a publikací

Robert Dittman, FFUK – koordinace stážistek programu Erasmus+ a jejich dokumentů, meet pro vážné zájemce; podobně Dagmar Sochorová, PED MUNI

Vlasta Lazu – české vysílání Radia Temešvár – natáčení řady reportáží a rozhovorů

Radio Temešvár/Timisoara – kulturní redakce – natáčení rozhovoru o komiksu *Butelca, Pùlliterka*, jehož scénář vznikl v hodinách češtiny na Svaté Heleně

Petra Dobruská – překlad naučné stezky Gernik do rumunštiny, časopis *POCI*, v němž vyšel komiks *Butelca*; slavnostní křest v Českém centru Bukurešť

Čeští vědci – iniciovala jsem vznik pracovní skupiny čítající řadu odborníků z univerzit a dalších vědeckých pracovišť v ČR, s nimiž se pravidelně scházíme online a připravujeme pro Svatou Helenu knihu, naučnou stezku a expozici v budoucím muzeu.

Alžběta Muroňová – speciální pedagožka z Eibenthalu, která v letním semestru každý týden navštěvovala vybrané gernické děti a pracovala s nimi. Pro mě a stážistky pak chystala pracovní listy na míru, podle kterých jsme pracovaly s dětmi na Gerniku i Heleně.

Susie Vier – malířka z Gerniku, od ledna připravovala každý týden pro děti výtvarný kroužek

František Roch – bývalý ředitel ZŠ JAK Svaté Helena, nyní jako důchodce připravuje knihu o Svaté Heleně, s níž mu spolu se stážistkami pomáháme

Podmínky pro výuku

Na Svaté Heleně mám k dispozici samostatnou zamykatelnou třídu, která kromě výuky slouží i jako výtvarný ateliér, hudební zkušebna a videosál. Je vybavena malou knihovnou atraktivních knížek pro děti, ve škole je dále velká a velmi dobře vybavená knihovna, kterou letos stážistky Erasmus+ důkladně uklidily a nově uspořádaly. I na Gerniku mám k dispozici uzamykatelnou třídu, kterou využívám na výuku češtiny, pro pěvecký sbor, výtvarný kroužek, doučování i hraní na nástroje. V Nové Moldavě se scházíme v přidělené třídě základní školy, tam všechny pomůcky donáším.

Je třeba počítat s tím, že v zimě, která může trvat od října do května, bývá po víkendech a svátcích ve škole zima.

Pondělí až středu učím na Svaté Heleně, v úterý odpoledne v Nové Moldavě, čtvrtek až pátek na Gerniku. Přejezd realizuji ve středu odpoledne, respektive v sobotu nebo neděli dle dalších akcí ve vesnicích, v zimě dle počasí.

Podmínky pro učitele

Na Svaté Heleně mi v červnu loňského roku místní připravili k pronájmu hezký domek v blízkosti školy, pronajímám si ho i nadále. Na Gerniku bydlím ve vlastním domku. Často zde se mnou pobývá někdo z rodiny. Nadále užíváme pohostinnosti místních a dopřáváme si domácí produkty. Díky automobilu s pohonem na všechna čtyři kola zvládám dopravu v horském terénu i v zimních měsících a bahně.

Co se podařilo, co se nepodařilo

V letošním roce se podařilo mnoho akcí a projektů, které podrobně popisují výše. Zapadnout by neměla dramaturgie Erbenovy Polednice, dále vánoční divadelní hra, celoročně pracující dětské hudební soubory a jejich vystoupení na letních festivalech, vystoupení kostelních pěveckých sborů na Šumici, vydání komiksu Butelca a Cena DZS pro náš loňský film Hastrman z Heleny.

V neposlední řadě se podařilo zajistit potřebným dětem speciálně pedagogickou péči.

Z nepedagogických projektů se podařilo vydání publikace Češi ve světě- příběhy, vydání dvou čísel časopisu Český Banát, nové informační panely pro Český dům Gernik a velký díl práce na publikaci a nové sklepní expozici pro Český dům Gernik, dále na naučné stezce Poklady Gerniku, kuchařské knize ze Svaté Heleny, naučné stezce, publikaci a expozici v muzeu na Svaté Heleně - na všech těchto projektech jsme spolu se stážistkami Erasmus+ a dalšími spolupracovníky odvedli v tomto školním roce hodně práce a na podzim nás čeká jejich dokončení.

Pokračovali jsme také v pozitivním trendu organizovat co nejvíce akcí pro děti ze všech českých vesnic a vzájemně se na své akce zvát.

Základním prvkem, který se letos povedl a osvědčil, bylo přivítání historicky prvních stážistů programu Erasmus+ v destinaci.

Nepodařilo se dosud zajistit potřebným dětem logopedickou péči.

Problémy a doporučení

Základním problémem pro mě byl nesoulad mezi vnímanými potřebami místních dětí, množstvím mých nápadů na projekty – a omezeným časem a silami. Proto jsem velmi vděčná za stážisty programu Erasmus+, kteří byli schopni řadu projektů zodpovědně a samostatně realizovat či významně posunout. Zároveň připravovali zájmové kroužky pro děti i dospělé v místech, kde jsem zrovna nebyla, věnovali se doučování dětí a aktivitám dle svých zájmů, např. konkrétnímu dítěti pomohli se během několika měsíců výrazně zlepšit ve hře na hudební nástroj, ve čtení atd. Pevně věřím, že tato možnost zde bude i nadále.

Stresující v destinaci pro mě byla nemožnost cokoli plánovat, ať už to bylo kvůli nepředvídatelným covidovým opatřením, nebo pak zase kvůli nejistotě dotačních programů kvůli válce na Ukrajině. Už jsem si do značné míry zvykla.

Potýkala jsem se také s výchovnými problémy u některých dětí; chci je napříště řešit způsobem obvyklým v ČR, tzn. intenzivní efektivní spoluprací s ředitelstvem školy a rodiči, případně dalšími odpovídajícími institucemi.

Různé

Ráda bych vyjádřila svou vděčnost za to, že od většiny místních vnímám velkou podporu sebe a své práce.

Rovněž děkuji za konstruktivní podporu paní Olze Vlachové z DZS a paní Jitce Krukové z Velvyslanectví ČR v Bukurešti.

Výprava na ostrovy divokých koní

Karel Jaromír Erben: Polednice

Josef Bouda, předseda MO UDSCR, instaluje nové informační panely v Českém domě Gernik

Závěr školního roku s kolegyní Ester a stážistkami

Velké množství obrazového materiálu a videí z jednotlivých akcí je k dohledání na našich fb stránkách Hezkyčesky v Banátu.